

Zonguldak Mebusu Edibe Sayar'ın, Basın Kanununun 33 ncü maddesinin değiştirilmesi hakkında kanun teklifi ve Adliye Encümeni mazbatası (2/123)

Yüksek Reisliğe

5680 sayılı Kanunun 33 ncü maddesinin tadiline ait kanun teklifim ve esbabı mucibesi ilişik olarak sunulmuştur. Gereğinin ifasını emirlerinize arz ederim.

Zonguldak Mebusu
E. Sayar

ESBABI MUCİBE

Tecavüze uğramış olan bir kadının veya çocuğun isim, resim, hüviyet ve adreslerinin teşhir edilmeleri hallerinde suçluların cezalandırılmalarını istememiz en tabî hakkımızdır.

Zira, böyle bir tecavüze mâruz kalan kadın ve çocukların gazetelerle teşhir edilmeleri gerek aile hayatı, gerek çocukların istikbali ve gerekse içtimai hayatımızın selâmeti bakımından büyük zararlar tevlideder.

Şeref ve haysiyeti haleldar edilen, aile saadeti sarsılan, dolayısıyla mânevi büyük üzüntü ve ıstıraplara duçar olmuş bulunan bir kadının veya çocuğun uğramış olduğu bu felâket yetmiyormuş gibi bir de onların neşir vasıtalarıyla umumi efkâra teşhir edilmeleri hiçbir adalet kaidesiyle kabili telif değildir.

Fakat, maatteessüf gazetelerde bu gibi çirkin tecavüz hâdiselerinin neşredilmekte olduğunu sık sık müşahede etmekte ve bundan büyük bir üzüntü duymaktayız.

Vicdanlarda tepki yaratan bu kabîl neşriyatın yapılmamasını temin maksadiyle kanunun ta-dili teklif edilmiştir.

T. B. M. M.

Adliye Encümeni

Esas No. 2/123

Karar No. 39

16. IV. 1955

Yüksek Reisliğe

5680 sayılı Basın Kanununun 33 ncu maddesinin tadiline dair Zonguldak Mebusu Edibe Sayar tarafından verilen kanun teklifi Yüksek Riyaset makamından encümenimize havale olunmakla hükümet temsilcisi huzuriyle incelendi.

Türk Ceza Kanununda öyle suçlar vardır ki, bu kabül suçlara mâruz kalmak, bizzat mağdurlar için dahi cemiyette bir hacalet sebebi teşkil edebilmektedir.

Buna rağmen bu suçları haber olarak neşreden gazete veya mecmuaların daima suç mağdurlarının isim ve hüviyetlerini de neşretmekte, hattâ bâzan mağdurların resimlerini dahi sütunlarına koymakta oldukları görülmektedir.

Bu hal ise esasen suça mâruz kalan kimse- nin suçtan mütevellit maddi ve mânevi ıstı- raba; cemiyet içinde âdeta teşhir edilmenin büyük üzüntü ve mahcubiyetini de ilâve etmektedir.

Encümenimizce yapılan müzakereler netice- sinde basın hürriyetine her hangi bir tahdit konmaksızın arzu edilmeyen bu neticenin ön- lenmesinin mümkün bulunduğu mevcut âza- nın ittifakiyle karar verilmiş ve bu bakımdan teklifin heyeti umumiyesi ve mucip sebebi ka- bul olunmuştur.

Filhakika bir gazete veya mecmuanın vu- kuunu haber aldığı her hangi bir vakayı dile- diği şekilde neşretmesi bu gazete veya mec- muayı çıkaranların en tabii hakkıdır. Bu hak basın hürriyetinin vazgeçilmez bir parçası hat- tâ bizzat kendisidir. Ancak haberin neşri çok defa bizzat haberi neşreden şahsın dahi arzu etmeyeceği ihtilâtlar yapmakta ve haber ola- rak neşredilen suçun mağdurları topluluk için- de kendi cemiyet ve ahlâk telâkkileriyle müte- nasiben artan yeni bir üzüntü ile karşı karşıya kalmaktadırlar.

Bu gibilere vâzı kanunun himaye elini uzat- ması gayet tabiidir. Şüphesiz bu teklifin ka- bul edilmesi halinde, gazete ve mecmualar yi-

ne istedikleri haberi neşretmekte serbest ola- caktırlar.

Çünkü teklifte men'i istenilen husus munha- sıran mağdurların isim ve hüviyet ve isimlerinin neşrinden ibarettir.

Yani mecmua ve gazeteler bu kabül haberleri mağdurların isim ve hüviyet ve resimlerini sü- tunlarına geçirmeden neşredebileceklerdir.

Böyle bir memnuiyetin ise bir tahdit şumul ve mahiyeti arz etmeyeceği inkâr edilmez bir hakikattir.

Teklifte «Âdabı Umumiye ve nizamı aile aleyhine işlenen suçlarda» denilmek suretiyle Umumi bir ifade kullanılmıştır.

Buna karşılık madde numaralarının gös- terilmemesinin tatbikatta müşkülât doğuracağı, tadadın ise maddeye vuzuh vereceği ileri sü- rülmüştür.

Âzadan Nusret Kirişcioğlu tadat ve tahdit yoluna gitmenin kanun tekniğine uygun düş- miyeceğini, madde numaralarının gösterilmesi halinde Türk Ceza Kanununda umumi bir de- ğişiklik yapıldığı takdirde madde numaraları- nın tatbikatta bilâkis müşkülât doğuracağını ve vuzuhuzluk yaratacağını; bu itibarla tek- lifteki metnin muvafık olduğunu bildirmişse de Hükümet temsilcisinin bâzı âza tarafından benimsenen teklifi üç muhalife karşı ekseriyet- le kabul olunmuş ve madde numaralarının gös- terilmesi cihetine gidilerek teklif bu yolda de- ğiştirilmiştir.

Diğer taraftan teklifte «tecavüze uğrıyan kadın ve çocukların» kaydı vardır.

«Tecavüze uğrıyan» tâbiri hukuki bir ıstı- lah mahiyetinde görülmediğinden bunun yeri- ne «mağdur» kaydının konması Encümençe ittifakla kabul olunmuştur.

Neşir memnuiyetinin «kadın ve çocuklara» inhisar ettirilmesi fikrine ise Encümen iştirak etmemiş ve memnuiyetin bütün mağdurlara teşmili fikri ittifakla kabul olunmuştur.

Encümeni bu yola sevk eden mucip sebep

bu kabil suçlardan zarar gören şahsın çocuk sayılmıyacak bir erkek olması halinde de aynı mahzurların doğacağı fikrine istinadetmektedir. Meselâ zina suçunda kocanın durumu veya tecavüze uğrıyan şahsın erkek olması halinde olduğu gibi.

Teklif metninde bir de «teşhir» kelimesi kullanılmıştır. Bu kelimenin fiili tam mânasiyle ifade eden bir kelime olmadığı ve «teşhir» de bir kasıt aranması gibi tatbikatta tereddütler hâsıl olabileceği kanaatine varan Encümenimiz bunun yerine «neşir» kelimesini ikame etmiştir.

Fiilin müeyyidesi üzerinde de Encümende uzun müzakereler cereyan etmiştir.

Neticede metinde yer alan müeyyidenin gayri kâfi olduğuna; fiilin tekerrürü halinde para cezasının artırılması ve ihtiyari olmakla beraber hapis cezasının da konulması hususunun muvafık olacağına karar verilmiştir.

Encümence bu karar alınmadan evvel bilhassa 5680 sayılı Kanunun diğer maddeleri üzerinde durulmuş; bu kanunun diğer maddelerindeki cezalarla tadilen konulacak müeyyidenin âdil bir nispet arz etmesi hususuna bilhassa dikkat olunmuştur.

Netice itibariyle para cezasının nev'i ağır para cezası olarak tasrih edilmekle beraber 300

liradan 1000 liraya kadar ağır para cezası ve fiilin tekerrürü halinde ise 1000 liradan 3000 liraya kadar ağır para cezası veya yedi günden üç aya kadar hapis cezası hükmolunması esası ittifakla kabul olunmuştur.

Yukarda arz edilen değişikliklerle kabul olunan teklifin umumi heyette müzakeresi için işbu mazbata Yüksek Riyasete arz olunur.

Adliye Encümeni Reisi	Bu M.M. ve Kâtip	
Söz hakkımı muhafaza	Zonguldak	
ediyorum	N. Kirişcioğlu	
Konya		
H. Özyörük		
Antlya	Burdur	Çanakkale
E. Karan	B. Kayaalp	S. Sezgin
Çoruh		Denizli
M. Önal		İ. Hadımlıoğlu
Diyarbkır		Erzurum
M. H. Ünal		H. Ş. İnce
İzmir		Kars
Hapis cezasına muhalifim		K. Güven
A. Güngören		
Kocaeli	Konya	Kütahya
S. Dincer	T. F. Baran	S. S. Nasuhoglu
	Malatya	
	M. Z. Tulunay	

ZONGULDAK MEBUSU EDİBE SAYAR'IN
TEKLİFİ

5680 sayılı Kanununun 33 ncü maddesinin tadiline
dair kanun teklifi

MADDE 1. — 5680 sayılı Kanununun 33 ncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

Madde 33. — Âdabı umumiye ve nizamı aile aleyhine işlenen suçlarda, tecavüze uğrıyan kadın ve çocukların isim, resim ve hüviyetlerinin teşhiri ile kanunen evlenmeleri men edilmiş kimseler arasındaki cinsî münasebetlere mütaallik haber ve yazıların neşri yasaktır. Hilâfına hareket edenler hakkında 100 liradan 1 000 liraya kadar para cezasına hükmolunur.

MADDE 2. — Bu kanun neşri tarihinde meriyete girer.

MADDE 3. — Bu kanunun hükümlerini icraya İcra Vekilleri Teyeti memurdur.

ADLİYE ENCÜMENİNİN TADİLİ

5680 sayılı Basın Kanununun 33 ncü maddesinin
tadiline dair kanun teklifi

MADDE 1. — 5680 sayılı Kanununun 33 ncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

Madde 33. — 1. Kanunen evlenmeleri men edilmiş kimseler arasındaki cinsî münasebetlere dair haber ve yazıların,

2. Türk Ceza Kanununun 414, 415, 416, 421, 423, 429, 430, 435, 436, 440, 441 ve 442 ncü maddelerinde yazılı hükümlere mütaallik haber ve yazıların yayınlanması halinde mağdurların isim, hüviyet ve resimlerinin,

Neşri yasaktır.

Hilâfına hareket edenler 300 liradan 1 000 liraya kadar ağır para cezasıyla cezalandırılır. Tekerrürü halinde 1 000 liradan 3 000 liraya kadar ağır para cezası veya yedi günden üç aya kadar hapis cezası verilir.

MADDE 2. — Bu kanun neşri tarihinden meriyete girer.

MADDE 3. — Bu kanunun hükümlerini icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.